

VERSLAG BREDE DOORLICHTING

VRIJE BASISCHOOL IQRA TE BORGERHOUT

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 130121

Instelling Vrije Basisschool IQRA
Hogeweg 51 - 2140 BORGERHOUT

Beleidsverantwoordelijke Mohamed LOUARROUDI

Telefoonnummer 03 667 17 40

E-mail info@iqra-school.be

Website www.iqra-school.be

Bestuur IQRA vzw
Oudstrijdersstraat 9F - 2140 BORGERHOUT

Scholengemeenschap Onafhankelijke Methodescholen
Fabiolalaan 2 - 8020 OOSTKAMP

Centrum voor leerlingenbegeleiding Stedelijk centrum voor leerlingenbegeleiding Antwerpen
Biekorfstraat 72 - 2060 ANTWERPEN

Doorlichtingsdagen 30-05-2022, 31-05-2022, 02-06-2022, 03-06-2022

Inspectieteam Michel MARYNISSSEN
Bart HAENRAETS
Cris HENS

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	10
4.1	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	10
4.2	Nederlands in de lagere afdeling	14
4.3	Wetenschappen en techniek in de lagere afdeling	17
4.4	Lichamelijke opvoeding in de lagere afdeling	20
5	In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?	23
6	Respecteert de school de regelgeving?	26
7	Samenvatting	27
7.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	27
7.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	28
7.2.1	De onderwijsleerpraktijk	28
7.3	In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?	29
8	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	30

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

Elke doorlichting biedt een antwoord op twee onderzoeksvragen:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs dat tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit (het OK) en respecteert ze de regelgeving?

De onderwijsinspectie beantwoordt deze twee vragen aan de hand van drie onderzoeken:

1. een onderzoek van de kwaliteitsontwikkeling
2. een onderzoek van de onderwijsleerpraktijk
3. een onderzoek van het beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

	Beneden de verwachting Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.
	Benadert de verwachting Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.
	Volgens de verwachting Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.
	Overstijgt de verwachting Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij kleuters / leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt, behalve als de tekorten betrekking hebben op de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

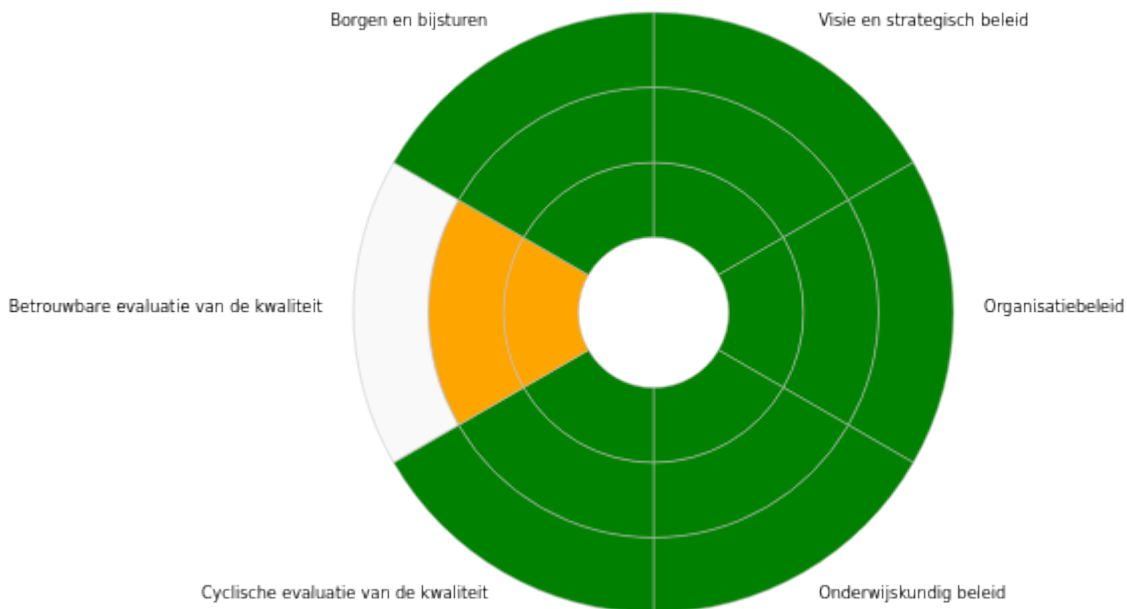
2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Hogeweg 51 - 2140 BORGERHOUT
- Appelstraat 32 - 2140 BORGERHOUT.

De school heeft twee vestigingsplaatsen. De vestigingsplaats in de Appelstraat 32 is een tijdelijke vestigingsplaats, die samen met de vestigingsplaats in de Hogeweg 51 zal verhuizen naar een nieuw te bouwen schoolgebouw in de Engelselei te Borgerhout. Het schoolbestuur heeft de intentie om deze nieuwbouw ten laatste op 30 juni 2023 in gebruik te nemen.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid Het beleid, onder impuls van een nieuw en stabiel beleidsteam, kreeg de afgelopen periode een duidelijke structuur. Dat zorgt er mee voor dat de school nu duidelijk kan aangeven wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. De school realiseert een goede teamsfeer, een hoog welbevinden en een open communicatiecultuur. De schoolvisie is afgestemd op de input, de context en de regelgeving en geeft vorm aan vijf leidende principes die de dagelijkse schoolwerking aansturen. De schoolvisie is duidelijk, onderbouwd en gedragen door alle participanten. Ze vindt breed en zichtbaar ingang in de schoolwerking en in de onderwijsleerpraktijk. De school stuurt haar visie bij waar nodig en stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om die te realiseren. Een strategisch beleidsplan dat tot stand kwam na een uitgebreide schoolzelfevaluatie stuurt de schoolontwikkeling aan. De school zet in op een degelijke didactiek en bouwt daarop haar inhoudelijke verbeteracties. Het is voor de school een uitdaging om de vele prioriteiten met de nodige samenhang en met het oog op haalbaarheid uit te werken.

Organisatiebeleid De school ontwikkelt en voert een beleid, waarbij dialoog en efficiëntie belangrijk zijn. Het beleidsteam moedigt de teamleden aan om deel te nemen aan de ontwikkeling van de school en stimuleert vernieuwing, reflectie en expertisedeling tussen de teamleden. Zo maakte het team met succes werk van de versterking van de impulscontrole bij kleuters en de vermindering van gedragsproblemen bij de leerlingen van de lagere afdeling. De school gaat daarbij op zoek naar een ‘evidence-informed’ insteek die ze integreert in haar werking. De school staat open voor externe vragen en verwachtingen en werkt samen met anderen om de onderwijsleerpraktijk te versterken. De wijze waarop het team samen met de pedagogische begeleidingsdienst de tekorten uit de vorige doorlichting aanpakte, illustreert dit. Met het oog op de realisatie van een bredere leer- en leefomgeving, kan de school haar netwerk verder uitbouwen. De school communiceert frequent, transparant en doelgericht over haar werking met interne en externe belanghebbenden. Een nauwere samenwerking tussen de leraren van de kleuter- en de lagere afdeling vormt een aandachtspunt.

Onderwijskundig beleid De school ontwikkelt de kwaliteit van haar onderwijsleerpraktijk. Ze geeft de onderwijsleerpraktijk en de professionalisering vorm aan de hand van doelgerichte maatregelen op schoolniveau, deelteamniveau en individueel niveau. De ‘kwaliteitskaarten’ dragen bij aan een efficiënte methodiek om afspraken te borgen. Het beleidsteam verdeelt de opdrachten billijk en houdt rekening met de talenten en de noden van de teamleden. Samen met de coachende leiderschapstijl is die aanpak ondersteunend voor de leraren. Bovendien investeert de school ook sterk in de aanvangsbegeleiding van nieuwe leraren. Het beleidsteam kan nog nagaan welke de opdrachten van de vele werkgroepen en het kernteam zijn bij de verdere onderwijsinhoudelijke ontwikkeling van de school. De school dient ook te bewaken dat er effectief 28 lestijden onderwijstijd voor de kleuters en de leerlingen van de lagere afdeling worden voorzien.

Cyclische evaluatie van de kwaliteit De school evalueert systematisch en cyclisch relevante aspecten van de schoolwerking. Ze heeft daarbij nadrukkelijk aandacht voor de evaluatie van de onderwijsleerpraktijk, het nastreven van de ontwikkelingsdoelen, het realiseren van de eindtermen en, weliswaar in groeiende mate, de effecten van de leerlingbegeleiding. De evaluatie is gericht op een continue verbetering van de onderwijskwaliteit. In functie daarvan kan de school de evaluatiepraktijk voor een aantal leergebieden en domeinen in de lagere afdeling, waaronder wetenschappen en techniek, lichamelijke opvoeding en de mondelinge en schriftelijke taalvaardigheden verbreden en verdiepen.

Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit De school evalueert haar kwaliteit op basis van kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze heeft daarbij nadrukkelijk aandacht voor de effecten van haar onderwijs op de leerresultaten van de leerlingen. Het vormt echter nog een werkpunt om de vele data doelgericht en in samenhang met de leeropbrengsten te analyseren en te interpreteren. Nagaan welke de effecten zijn van de huidige (zorg)trajecten voor technisch lezen en welke methodieken daarbij de meeste leerwinst opleveren, zijn daar voorbeelden van.

Borgen en bijsturen De school heeft voldoende zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze bewaart en verspreidt doorgaans structureel wat kwaliteitsvol is. Ze ontwikkelt systematisch doelgerichte verbeteracties voor haar werkpunten. De evaluatie van de verbeteracties naar aanleiding van de vorige doorlichting en de vertaling daarvan in een nieuw beleidsplan voor de volgende drie schooljaren is daar een treffende illustratie van.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

De leraren bieden de doelen van het gevalideerd doelenkader evenwichtig aan. Het aanbod is nagenoeg volledig en gericht op een brede harmonische vorming. Rijk uitgewerkte thema's gebaseerd op de interesses en belevingswereld van de kleuters dragen hiertoe bij. Gelet op de specifieke inputkenmerken van de kleuters, zet de school extra in op activiteiten die de taalontwikkeling stimuleren zoals het maken van mindmaps, woordenschatontwikkeling en de klankkast. Recent stelde het team vanuit de koalatest vast dat ook de wiskundige begrippen om extra aandacht vragen. Het is een blijvend aandachtspunt voor het team om sterk in te zetten op Nederlands, met inbegrip van woordenschatontwikkeling.

Afstemming van de begeleiding op de beeldvorming De leraren brengen doelgericht de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de kleuters in kaart aan de hand van observatie- en evaluatiegegevens waarbij alle leergebieden gevat worden. Met het oog op de realisatie van het gemeenschappelijke curriculum baseren de leraren op die beeldvorming haalbare en uitdagende doelen en een begeleiding volgens een continuüm van zorg. Tijdens filter- en zorggesprekken worden extra ondersteunende en stimulerende activiteiten en maatregelen afgesproken. De uitvoering ervan gebeurt door de zorgleraren of de klasleraren. Bovendien zijn er heel wat doeltreffende maatregelen en stimulerende interventies ingebed in de brede basiszorg. De leraren volgen de effecten van de begeleiding op en sturen bij waar nodig. Het is belangrijk om ook de efficiëntie van de extra personele ondersteuning kritisch onder de loep te nemen en waar nodig meer in deelgroepen te werken om de talige interactiemogelijkheden van de kleuters te verhogen.

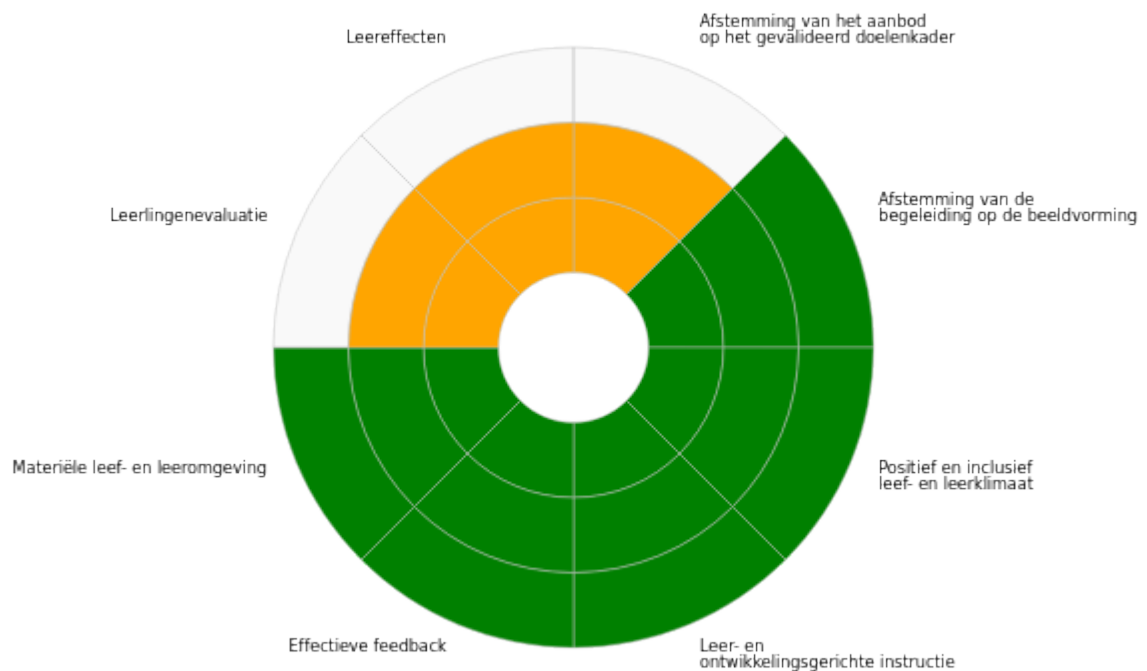
Positief en inclusief leef- en leerklimaat Voor de kleuterleraren is het devies: het kind centraal. Ze creëren een positief en inclusief leef- en leerklimaat waarin alle kleuters zich thuis voelen en ten volle tot ontwikkeling kunnen komen. Ze vertrekken vanuit een warme, waarderende onderwijsstijl, ondersteunen kleuters met positieve feedback en zorgen voor succeservaringen bij kleuters. Daarnaast zetten de leraren ook sterk in op sociale vaardigheden en sociale competenties. Naarmate de nood aan een passende begeleiding stijgt, realiseren de leraren de afgesproken maatregelen op maat van de specifieke onderwijsbehoeften van de kleuters. De leraren schenken aandacht aan warme transitie momenten tussen de school en het gezin. De school heeft een zindelijkheidsbeleid uitgewerkt. Aandachtspunt is dat dit geen ongewilde barrières mag creëren door ouders te stimuleren hun kleuter slechts deeltijds naar school te sturen. Idem dito wat betreft de nood aan een slaapmoment voor sommige kleuters. De leraren proberen binnen hun klaswerking de onderwijstijd zo optimaal mogelijk te benutten.

- Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie** De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De kleuterafdeling kenmerkt zich door een sterk ervarings- en themagerichte aanpak waarbij de kleuterleraren inspelen op de interesses en de fantasiewereld van de kleuters. Dit draagt bij tot een stimulerende onderwijsleeromgeving met waardevolle, creatieve en uitdagende onderwijsactiviteiten en resulteert in een uitermate grote betrokkenheid van de kleuters. Naast het 'thematiseren' voorzien de leraren ook zeer doelgerichte activiteiten rond taal via de klankkasten. Recent werden ook ontdekdozen geïntroduceerd en wordt er geëxperimenteerd met rekenkasten. Het aanbod is activerend, betekenisvol, werkelijkheidsgericht, samenhangend en taalontwikkellend. De kleuterleraren verkenden de mogelijkheden en de kracht van de executieve functies. Deze kunnen nog verder doelbewuster ingezet worden in de onderwijsleerpraktijk. Ook afspraken met betrekking tot de verticale opbouw van de woordenschatontwikkeling doorheen de verschillende klassen kunnen nog verder uitgewerkt worden.
- Effectieve feedback** De leraren geven directe, motiverende en positieve feedback met de leerervaringen van de kleuters als uitgangspunt. De feedback is zowel op het product als op het proces en de zelfregulatie gericht. De feedback is duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De teamleden erkennen het belang van effectieve feedback met het oog op de voortgang van de kleuters in het leer- en ontwikkelingsproces. Dit vormde al een onderwerp van bespreking op schoolniveau. In de uitvoering kan de feedback vertrekkende vanuit de doelen nog versterkt worden.
- Materiële leef- en leeromgeving** De leraren beschikken over de ontwikkelingsmaterialen, de leermiddelen en de infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De ontwikkelingsmaterialen en de leermiddelen zijn actueel, veilig en aangepast aan de leer- en ontwikkelingsbehoeften van alle kleuters. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. De klassen zijn op een attractieve manier ingericht, hoeken zijn uitdagend en lokken spel uit. Door klasoverschrijdende hoeken in te richten worden de speelimpulsen voor kleuters verhoogd. In afwachting van een nieuwbouw bestaat de infrastructuur uit containerklassen. Deze zijn mooi afgewerkt en voldoen aan de hedendaagse comforteisen. Enkel het multifunctioneel lokaal kan efficiënter ingericht worden, onder andere in functie van bewegingsopvoeding.

Leerlingenevaluatie De leraren observeren aan de hand van een observatielijst een breed gamma aan doelen. Deze observatielijst is gebaseerd op de leerplandoelen en omvat de verschillende leergebieden. Naast observaties worden ook enkele testen afgenomen. De observatie en evaluatie zijn representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De info uit de observatie en evaluatie draagt bij tot een brede beeldvorming die benut wordt om het aanbod af te stemmen op de noden van de kleuters.

Leereffecten De ontwikkelingsvorderingen tonen aan dat de leraren minstens de doelen van het gevalideerd doelenkader bij de kleuters nastreven.

4.2 Nederlands in de lagere afdeling

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

De leraren hanteren een onderwijsleerpakket, een ruim geconcretiseerde leerlijn en bijhorende 'kwaliteitskaarten'. Zij toetsen het in het leerpakket en de leerlijn omschreven aanbod af aan de leerplandoelen, geregeld ook met hun digitaal planningsinstrument. Dat aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid en het evenwicht van het aanbod zijn nog werkpunten. Ondanks de waardevolle acties erkennen de leraren dat bijsturingen nodig zijn met betrekking tot de (deel)domeinen spreken en luisteren, begrijpend lezen, creatief schrijven, en woordenschatontwikkeling. De 'kwaliteitskaarten taalbeleid' definiëren bijvoorbeeld al degelijk het groepsaanbod, differentiërende en stimulerende werkvormen, inhouds- en opbrengstdoelen, meetmomenten of -materialen en huiswerkafspraken voor technisch lezen. Voor de andere (hierboven) genoemde domeinen dringen gelijkaardige en op de schoolspecifieke populatie afgestemde acties en afspraken zich echter op.

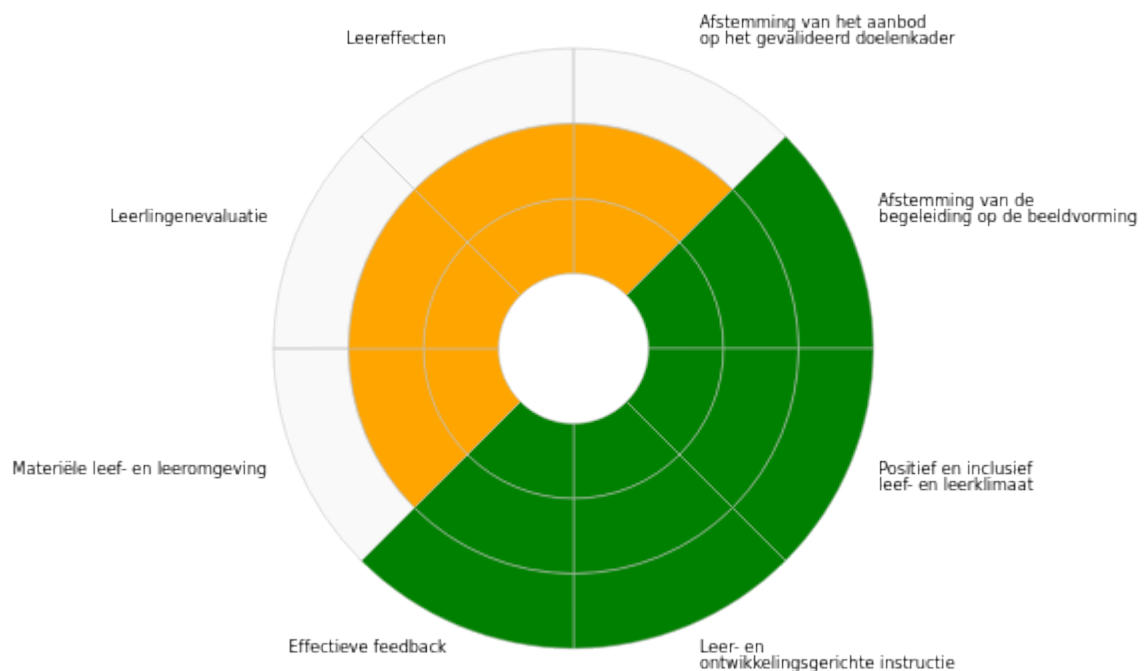
Afstemming van de begeleiding op de beeldvorming De leraren vormen zich, vakkundig ondersteund door het zorg- en het beleidsteam, een vrij correct en actueel beeld over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de leerlingen. Met het oog op de realisatie van het gemeenschappelijk curriculum baseren de leraren op die beeldvorming voldoende haalbare en uitdagende doelen en een begeleiding volgens een continuüm van zorg. De leraren volgen de effecten van de begeleiding in groeiende mate op en sturen bij waar nodig. Beeldvorming via evaluaties en een ruim scala aan overlegmomenten leidt tot doorgaans duurzame acties. Illustratief hiervoor zijn de sterke focus op leesbevordering of -motivatie en op de professionalisering met betrekking tot taaldidactiek. Toch vormt het nog een groei kans om weloverwogen en schooleigen keuzes te maken met betrekking tot de preventie en de begeleiding van taalproblemen in het algemeen, en de ontwikkeling van fonemisch bewustzijn, letter- en woordenschatkennis, spreek- en luistervaardigheden, aanvankelijk en voortgezet technisch en begrijpend lezen in het bijzonder.

Positief en inclusief leef- en leerklimaat De leraren creëren een positief en inclusief leef- en leerklimaat waarin alle leerlingen zich thuis voelen. Naarmate de nood aan een passende begeleiding stijgt, realiseren de leraren in groeiende mate maatregelen op maat van de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen. Ze voeren die maatregelen voldoende consequent en planmatig uit. De leraren proberen binnen hun klaswerking de onderwijstijd zo optimaal mogelijk te benutten. Opvallend is de wijze waarop de leraren, in lijn met de kernwaarden in de schoolvisie en principieel vanuit een 'growth mindset', evidence-informed acties en maatregelen trachten te realiseren. Dit komt tot uiting in de steeds kwaliteitsvoller georganiseerde zorgwerking, de samenwerking met externen en de aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. De leraren zijn zich bewust van de belemmeringen die het onderwijsleerpakket met betrekking tot horizontale samenhang oplevert en overwegen de implementatie van een nieuw onderwijsleerpakket. De (zorg)leraren experimenteren momenteel met specifiekere en meetbaardere formuleren van acties in het leerlingvolgsysteem. Dit met het oog op een gelijkgericht opnemen van de eerstelijnsverantwoordelijkheid door elke klasleraar.

- Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie** De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De instructie is doorgaans geleidelijk, betekenisvol en activerend. De leraren besteden ruim voldoende aandacht aan de samenhang van het aanbod en aan metacognitieve vaardigheden. Ze gaan aan de slag met een model van directe instructie. De kwaliteit van de uitvoering daarvan is echter nog divers. Sommige leraren kunnen dit model nog meer taalontwikkelen en efficiënt gericht op klasinterne differentiatie inzetten. De groei van executieve functies of zelfsturing ondersteunen de leraren onder meer met diverse (groeps)werkvormen, 'leerwijzers', stappenplannen en met een schooleigen systematiek waarmee leerlingen onder andere een 'buddy' of bronnen leren raadplegen.
- Effectieve feedback** De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de leerlingen in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze al behoorlijk vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. Zo leggen meerdere leraren geregeld doelbewust activiteiten stil om met leerlingen over moeilijkheden of leeransen te reflecteren. Opvallend is ook de wijze waarop de schoolafpraak om doelen te expliciteren ('feed up') wordt nageleefd. De hieraan gekoppelde feedback is meestal duidelijk op het product, de taak, de persoon en de zelfregulatie gericht. Leraarafankelijk liggen er toch nog enkele kansen om de feedback nog meer vanuit criteria te formuleren en meer op het proces te richten. De feedback is in regel duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.
- Materiële leef- en leeromgeving** De leraren beschikken over de ontwikkelingsmaterialen, de leermiddelen en de infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De ontwikkelingsmaterialen, de leermiddelen en de infrastructuur zijn voldoende actueel, veilig en aangepast aan de leer- en ontwikkelingsbehoeften van alle leerlingen. Zo investeerde de school met het oog op taalontwikkeling in informatie- en communicatietechnologie, (woorden)boeken, (non-)fictie en de (klas)bibliotheken. De leraren zetten de beschikbare uitrusting doorgaans in lijn met afspraken in, bijvoorbeeld over de klasbeelden. Reflectie over efficiëntie of functionaliteit van inrichting of klaswanden blijft daarbij een aandachtspunt. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen in voldoende mate.
- Leerlingenevaluatie** De observatie en evaluatie zijn voor de (deel)domeinen (technisch) lezen, spelling en taalbeschouwing voldoende ingebed in het onderwijsleerproces en representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. Voor deze domeinen is er ook een voldoende betrouwbare evaluatie, onder meer met leesniveautoetsen en (op schoolniveau) met gevalideerde eindtoetsen. De leraren laten echter nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare, faire en brede evaluatie voor woordenschatontwikkeling, begrijpend lezen, creatief schrijven, spreken en luisteren.

Leereffecten De leerprestaties en de studievoortgang bieden gedeeltelijke garanties dat de leerlingen de doelen van het gevalideerd doelenkader bereiken. De onderwijsinspectie waardeert echter de inspanningen die het team in deze grootstedelijke context onafgebroken levert om het taalaanbod en de begeleiding steeds kwaliteitsvoller vorm te geven.

4.3 Wetenschappen en techniek in de lagere afdeling

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader De leraren ontwierpen, ondersteund door externe deskundigen, een gedegen leerlijn voor het domein natuur. Voor het domein techniek is de schooleigen leerlijn nog onvoldoende volledig en evenwichtig uitgewerkt. Het aanbod voor wetenschappen en techniek spoort hierdoor slechts gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid en het evenwicht van het aanbod zijn nog werkpunten. Zo komen (eigenschappen van) materialen of grondstoffen en natuurlijke verschijnselen in zekere mate in de leerlijn natuur aan bod, maar krijgen zij onvoldoende concretisering in de leerlijn techniek. Bovendien ligt er nog een uitdaging om in het techniekaanbod onder meer toepassingsgebieden evenwichtig aan bod te laten komen of om doelbewuster bij (schadelijke invloeden en gevaren van) technische systemen en -processen stil te staan. Het vormt een kans om de reeds uitgewerkte 'themasteekkaarten' en kijkwijzer uit te breiden met voldoende kwaliteitsvolle bronnenmaterialen die de leraren bij het verder uitwerken van activiteiten kunnen ondersteunen.

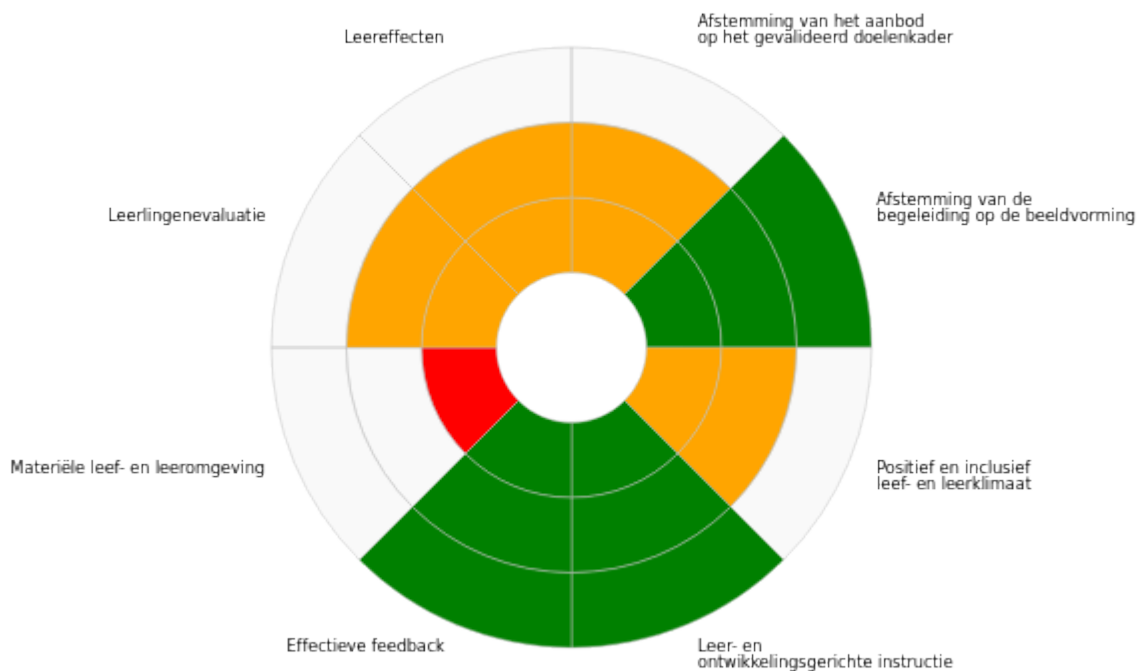
Afstemming van de begeleiding op de beeldvorming De leraren vormen zich deels via toetsen en in belangrijke mate via observaties en gesprekken een zo actueel mogelijk beeld over de wetenschappelijke en technische leer- en ontwikkelingsvorderingen, sterktes en behoeften van de leerlingen. Met het oog op de realisatie van het gemeenschappelijk curriculum baseren de leraren nog eerder leraarafhankelijk en intuïtief op die beeldvorming haalbare en uitdagende doelen. Het vormt een groeikans om het begeleiden, opvolgen en bijsturen van begeleidingseffecten in een continuüm van zorg ook voor dit leergebied meer zichtbaar te maken in zowel de klas als het leerlingvolgsysteem. Zo kunnen de leraren meer en beter inspelen op talenten, interesses, capaciteiten en leerstijlen bij de domeinen natuur en techniek.

Positief en inclusief leef- en leerklimaat De leraren creëren een positief en inclusief leef- en leerklimaat waarin alle leerlingen zich thuis voelen. Naarmate de nood aan een passende begeleiding stijgt, realiseren de leraren in groeiende mate maatregelen op maat van de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen. Ze voeren die maatregelen voldoende consequent en planmatig uit. De leraren maximaliseren – in de weliswaar bij te sturen huidige organisatie van de schooltijd – de tijd om te leren. Ze tonen (hernieuwd) aandacht voor buitenklasactiviteiten waarmee ze het belang van excursies en veldonderzoek voor natuur en techniek, en ‘kennis van de wereld’ ook met het oog op taalontwikkeling, onderschrijven.

Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. De leerlingen krijgen kansen om te experimenteren of om wetenschappelijke inzichten (zelf) te ontdekken. De leraren integreren natuur en techniek geregeld in hoekenwerk en benutten activerende werkvormen. Ze spreken het probleemoplossend vermogen van de leerlingen in groeiende mate aan. Instructie gebeurt geleidelijk, vaak erg betekenisvol en voldoende taalontwikkellend. De leraren zijn zich bewust van het feit dat bepaalde wetenschappelijke of technische vaardigheden de nodige instructie vragen. Intentioneel en gradueel opgebouwd woordenschat behandelen vormt bij deze domeinen nog een kans. De leraren besteden aandacht aan de horizontale samenhang van het aanbod, onder meer met hun ‘themasteekkaarten’, en aan metacognitieve vaardigheden.

- Effectieve feedback** De leraren geven geregeld effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de leerlingen in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze al behoorlijk vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. Zo leggen meerdere leraren geregeld reeds doelbewust activiteiten stil om met leerlingen over moeilijkheden of leeransen te reflecteren. Opvallend is ook de wijze waarop de schoolafpraak om doelen te expliciteren ('feed up') wordt nageleefd. De hieraan gekoppelde feedback is meestal duidelijk op het product, de taak, de persoon en de zelfregulatie gericht. De feedback is in regel duidelijk, en per definitie constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.
- Materiële leef- en leeromgeving** De leraren beschikken, geregeld door op persoonlijk initiatief of ad hoc materialen te voorzien, over voldoende ontwikkelingsmaterialen, leermiddelen en infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De ontwikkelingsmaterialen, de leermiddelen en de infrastructuur zijn veelal veilig en zijn aangepast aan de leer- en ontwikkelingsbehoeften van de leerlingen. De leraren laten kansen liggen om de beschikbare uitrusting te inventariseren, met het oog op efficiënt inzetten, en doordacht uitbreiden van wetenschappelijke en technische materialen. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen in voldoende mate. Het vormt een werkpunt om natuur en techniek meer zichtbaar te maken in elke klas en in de school. Natuur- en techniekelementen zijn bovendien vaak eerder beperkt stimulerend doordat ze nog weinig 'het product van de leerlingen' zelf zijn.
- Leerlingenevaluatie** De observatie en evaluatie zijn beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraren laten nog kansen liggen om, door bijvoorbeeld samen met leerlingen hun werk aan vooraf geformuleerde criteria af te toetsen, de observatie en evaluatie voldoende in te bedden in het onderwijsleerproces. De leraren evalueren bovendien in regel met zelfontworpen toetsen en komen zo moeilijk tot een transparante en betrouwbare evaluatie. Door hun focus op kenniselementen, en minder op vaardigheden, ontbreekt een voldoende brede evaluatie.
- Leereffecten** De leerprestaties en de studievoortgang bieden gedeeltelijke garanties dat de leerlingen de doelen van het gevalideerd doelenkader bereiken.

4.4 Lichamelijke opvoeding in de lagere afdeling

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod is uitgewerkt in een jaarplanning die zorgt voor een evenwichtige verdeling tussen de verschillende activiteitsgebieden. De motorische competenties krijgen voldoende aandacht. De domeinen 'fitheid en gezondheid' en 'zelfconcept en sociaal functioneren' worden op een minder doelbewuste en doelgerichte manier opgenomen in het onderwijsaanbod. Hierdoor spoort het aanbod gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid en het evenwicht van het aanbod zijn nog werkpunten.

Afstemming van de begeleiding op de beeldvorming

De leraar lichamelijke opvoeding vormt zich een actueel beeld over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de leerlingen. Er is een intuïtieve afstemming van de begeleiding op de beginsituatie van de leerlingen. Via spontane differentiatie speelt de leraar in op de zone van de naaste ontwikkeling, zowel voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben als leerlingen die extra uitdaging nodig hebben. Op die manier probeert de leraar het gemeenschappelijk curriculum te realiseren. Er is hierbij een vlotte afstemming tussen de leermeester lichamelijke opvoeding en de klasleraren, weliswaar vooral op een informele wijze en dikwijls met betrekking tot gedragsproblemen. Ondanks het feit dat er voldoende uitwisseling is met het zorgteam, liggen er nog kansen om lichamelijke opvoeding sterker in te bedden in de zorgwerking van de school.

- Positief en inclusief leef- en leerklimaat** De leraar levert inspanningen om een positief leef- en leerklimaat te creëren, waarin alle leerlingen zich thuis voelen. Diversiteit is een normaal gegeven in de school. Bovendien zoekt de school naar oplossingen voor bepaalde doelen die omwille van culturele en context-redenen moeilijker realiseerbaar zijn zoals zwemmen, fietsen en dansen. Toch is het een aandachtspunt om de verwachtingen van de eindtermen als norm te blijven hanteren voor alle leerlingen. Het creëren van een rustige en aangename werksfeer, met inbegrip van het omgaan met ongewenst gedrag kan nog aan kracht winnen. Hiervoor kan ingezet worden op het versterken van het klasmanagement, wat ook kan bijdragen tot het verhogen van de effectieve leertijd. Aspecten zoals het visualiseren van opdrachten, het bewust hanteren van de executieve functies en het gebruiken van taalactiverende instructie kan hierbij sterker benut worden. Naast het aanbod tijdens de lessen, kan nog sterker ingezet worden op een sport- en gezondheidsbeleid op schoolniveau.
- Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie** De leraar ondersteunt de ontwikkeling van de motorische competenties bij de leerlingen waarbij hij zorgt voor een samenhangend aanbod. De lessen zijn gestructureerd uitgewerkt conform de didactische verwachtingen ten aanzien van de lessen lichamelijke opvoeding. De activiteiten zijn zo opgebouwd dat de leerlingen veel bewegingskansen krijgen. De instructie is geleidelijk en activerend. Bij jongere kinderen kan nog wel sterker ingespeeld worden op hun belevingswereld.
- Effectieve feedback** De leraar lichamelijke opvoeding geeft geregeld directe, motiverende en positieve feedback met de leerervaringen van de leerlingen als uitgangspunt. De feedback is zowel op het product als op het proces en de zelfregulatie gericht. De feedback is duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De leraar erkent het belang van effectieve feedback met het oog op de vooruitgang van de leerlingen in het leer- en ontwikkelingsproces. Dit vormde al een onderwerp van bespreking op schoolniveau. In de uitvoering kan de feedback vertrekkende vanuit de doelen nog versterkt worden.

Materiële leef- en leeromgeving De school beschikt over onvoldoende ontwikkelingsmaterialen en leermiddelen om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De school heeft geen eigen infrastructuur voor lichamelijke opvoeding. Er wordt hiervoor een turnzaal gehuurd. Deze infrastructuur voldoet echter niet aan de hedendaagse verwachtingen, is onveilig en onvoldoende aangepast aan de leer- en ontwikkelingsbehoeften van de leerlingen. Een gebrek aan fysiek comfort, onder meer met betrekking tot de verluchting en de akoestiek, belemmert het leren en onderwijzen. De school dient in afwachting tot de bouw van een nieuwe school toch te zoeken naar de nodige alternatieven en compenserende maatregelen zodat de veiligheid en het minimale comfort van de leerlingen gegarandeerd worden en ze alle eindtermen kan realiseren.

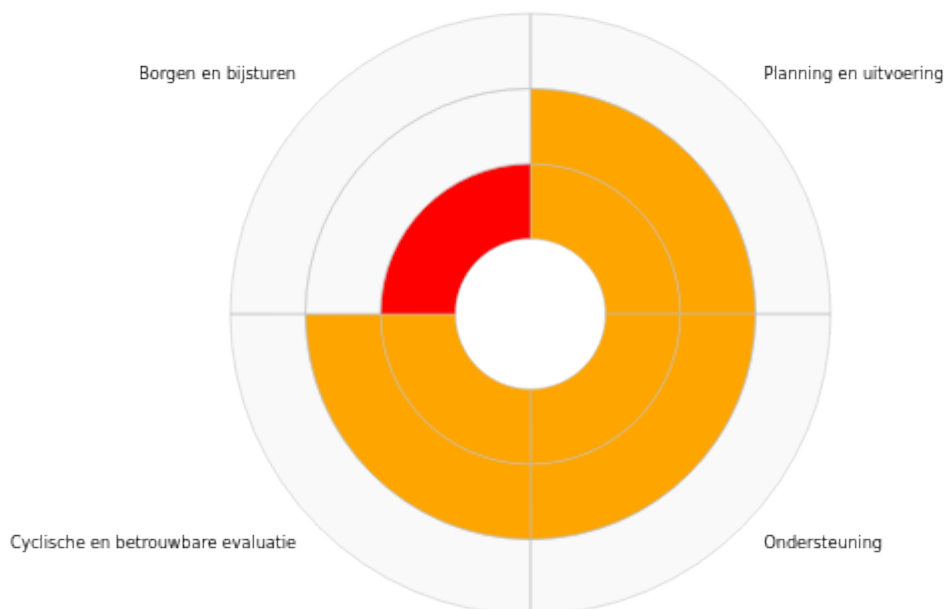
Leerlingenevaluatie De observatie en evaluatie zijn beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De leraar voorziet de nodige observatie en evaluatie per les. Hij heeft hierbij zowel aandacht voor vaardigheden als attitudes. Momenteel is de evaluatiepraktijk nog beperkt uitgewerkt. De leraar laat nog kansen liggen om de observatie en evaluatie in te bedden in het ruimere onderwijsleerproces en om te komen tot een transparante, betrouwbare, faire en brede evaluatie. In het kader van de aanvangsbegeleiding vormt het een werkpunt voor volgend schooljaar. Hierbij is het een aandachtspunt om een onderscheid te maken tussen algemene attitudinale doelen zoals inzet en gedrag, en leergebiedspecifieke, motorische doelen. Op basis hiervan kan ook de rapportering kritisch bekeken worden.

Leereffecten De leerprestaties en de studievoortgang bieden gedeeltelijke garanties dat de leerlingen de doelen van het gevalideerd doelenkader bereiken.

5 In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

Het bestuur van de school is verantwoordelijk voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de gebouwen en lokalen. Aan de hand van volgende processen gaat de onderwijsinspectie enkel na of de school hiervoor een doeltreffend beleid ontwikkelt en voert:

- elektriciteit
- gebouwen en onderhoud
- verwarming, ventilatie en verluchting.

Planning en uitvoering De school plant beperkt maatregelen en acties gericht op het voorkomen of inperken van risico's en het voorkomen of beperken van schade. Ze neemt die acties gedeeltelijk op in het globaal preventieplan en het jaaractieplan. Beide plannen zijn weinig dynamisch en beperkt overzichtelijk. Een gedeelte van de gebouwen die de school huurt van de vzw 'Het Keerpunt' (de beide turnzalen, de toiletten op de speelplaats, de speelplaats en de toegang daar naartoe) worden in de beide plannen niet gevat en door de preventieadviseur niet opgevolgd. Daardoor heeft de school een onvolledig zicht op de situatie. Een nauwere samenwerking met de preventiedienst van de vzw 'Het Keerpunt' kan dit probleem al gedeeltelijk oplossen. De school laat ook kansen liggen om de geplande acties uit te voeren en om compenserende maatregelen te nemen indien de uitvoering niet op korte termijn kan plaatsvinden. Zo zijn verschillende lampen in het merendeel van de klaslokalen al langere tijd stuk, hangen er op diverse plaatsen elektriciteitsdraden onbeschermd uit de muur en zijn de sanitaire voorzieningen beperkt afgestemd op de noden van de school. Ook de staat van de beide gehuurde turnzalen in de Appelstraat is ondermaats. Maatregelen om er de akoestiek, de veiligheid en het algemeen comfort van de kleedkamers te verbeteren, dringen zich op.

Ondersteuning De school ondersteunt beperkt de planning, de uitvoering en de evaluatie van de maatregelen en acties. Ze voorziet onvoldoende in financiële, materiële en personele middelen. Om haar deskundigheid te vergroten, volgde de preventieadviseur de basisopleiding voor preventieadviseurs. Dat initiatief heeft voorlopig slechts een beperkt waarneembaar effect op het welzijnsbeleid, vooral omdat de preventieadviseur te weinig tijd toegemeten krijgt om haar opdracht op een doeltreffende wijze uit te kunnen oefenen. Ook de klusjesman en de onderhoudsmedewerker beschikken over te weinig uren om hun opdracht naar behoren te kunnen uitvoeren. Een opgeleid personeelslid BA4/BA5 ontbreekt in de vestiging in de Appelstraat. De teamleden zijn zich onvoldoende bewust van het feit dat zorg dragen voor een veilige schoolomgeving een gezamenlijke verantwoordelijkheid is.

Cyclische en betrouwbare evaluatie De school evalueert enkele processen en bijhorende acties. De evaluatie is weinig systematisch. De school benut bij haar evaluaties niet altijd alle beschikbare bronnen of de expertise van relevante partners. Het ontbreken van de risicoanalyse van de elektrische installatie is hiervan een voorbeeld. Daarenboven merkt de school belangrijke tekorten niet op. Zo was tijdens de rondgang de elektriciteitskast in de gemeenschappelijke speelruimte in de Appelstraat niet op slot en was de stookruimte vrij toegankelijk. De evaluaties zijn bijgevolg te weinig betrouwbaar.

Borgen en bijsturen Omwille van een onvoldoende dynamische systematiek, te weinig structurele middelen ter ondersteuning van de preventiewerking en een onvoldoende dekkende evaluatiepraktijk heeft de school weinig zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze borgt onvoldoende wat reeds goed is en ontwikkelt nauwelijks verbeteracties voor haar werkpunten, waardoor opmerkingen uit rondgangen telkens terugkeren. Een grondige en doelgerichte reorganisatie van het preventiebeleid is dringend nodig.

6 Respecteert de school de regelgeving?

De school moet zich engageren om aan volgende inbreuken op de regelgeving te werken:

- Het voeren van een doeltreffend beleid met het oog op de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne (erkenningvoorwaarde).
 - Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs met betrekking tot de wijze waarop sommige bevoegdheden van de inspectie worden uitgevoerd van 1/10/2010 – art. 10
 - Decreet basisonderwijs van 25/02/1997 - art. 62, §1, 2°
- Het ter beschikking stellen van voldoende materiaal om de ontwikkelingsdoelen na te streven en de eindtermen te bereiken (erkenningvoorwaarde).
 - Decreet basisonderwijs van 25/02/1997 - art. 62, §1, 5°
- Het bereiken van de eindtermen in de lagere afdeling (erkenningvoorwaarde).
 - Decreet basisonderwijs van 25/02/1997 - art. 62, §1, 9°
 - Decreet basisonderwijs van 25/02/1997 - art. 44, §1, 2°
- Het aanbieden van minstens 28 lestijden.
 - Decreet basisonderwijs van 25/02/1997 - art. 48, §1 en §2

7 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

7.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid	●
Organisatiebeleid	●
Onderwijskundig beleid	●
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	●
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	◆
Borgen en bijsturen	●

7.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

7.2.1 De onderwijsleerpraktijk

	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	Lichamelijke opvoeding in de lagere afdeling	Wetenschappen en techniek in de lagere afdeling	Nederlands in de lagere afdeling
Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	●	◆	◆	◆
Afstemming van de begeleiding op de beeldvorming	●	●	●	●
Positief en inclusief leef- en leerklimaat	●	◆	●	●
Leer- en ontwikkelingsgerichte instructie	●	●	●	●
Effectieve feedback	●	●	●	●
Materiële leef- en leeromgeving	●	■	◆	●
Leerlingenevaluatie	●	◆	◆	◆
Leereffecten	●	◆	◆	◆

7.3 In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

Planning en uitvoering	◆
Ondersteuning	◆
Cyclische en betrouwbare evaluatie	◆
Borgen en bijsturen	■

8 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES waarbij het bestuur zich moet engageren om aan de hieronder vermelde tekorten te werken.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De kwaliteit borgen van de kwaliteitsontwikkeling.
 - De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling.
 - De kwaliteit borgen van de leerlingbegeleiding.
 - De kwaliteit borgen van de leer- en ontwikkelingsgerichte instructie.
 - De kwaliteit borgen van de effectieve feedback.
-
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor wetenschappen en techniek in de lagere afdeling.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor Nederlands in de lagere afdeling.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader in de lagere afdeling.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de materiële leef- en leeromgeving.
 - De ontwikkelkansen in de lagere afdeling benutten met betrekking tot de leerlingenevaluatie, de beeldvorming en de afstemming van de begeleiding daarop.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de leereffecten.
-
- De tekorten wegwerken met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor lichamelijke opvoeding in de lagere afdeling (erkenningsvoorwaarde).
 - De tekorten wegwerken met betrekking tot het voeren van een doeltreffend beleid op het vlak van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (erkenningsvoorwaarde).
 - De tekorten wegwerken met betrekking tot de regelgeving (erkenningsvoorwaarde).